

DOMOVINA

Uredništvo
je na Škrljevi cesti št. 3. — Dopolne blagovne fran-
kize, rokopisi se ne vračajo.

Škafnja tritrat na teden, vsak ponedeljek, srede in petek ter večje na
Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krono. Za Ameriko
in druge dežele toliko več, kakor znana poština, namreč: Na leto 17 kron.
pol leta 8 kron 50 vira. Načinjena se pošilja upravitelju, plačanje se vspevuj.

Za izmenjavo
se plačuje od vsake peti-trde po 20 vira; jev za vsak
kraj: za večje izmenjave in mnogokrat izmenjave
malom popust.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Slovenec mora misliti!

(Ljubljanski dopisnik „Dnevnik“.)

III.

Ktere šole štajarski Slovenci neob-
hodno potrebujejo!

V prejšnjem članku sem poudarjal, kakoga pomena je šolstvo. Obilneje takaj razpravljati o važnosti in po-
trebi šolstva sploh in narodnega šol-
stva posebej, zdi se mi odveč. Poka-
zati pa hočem dvojno mero, ki velja
za Slovence in druge narodnosti v
Avstriji ter na Štajerskem posebej. Če
se hoče pončiti kdo o statistiki šol-
stva v podrobnem, naj vstane v roko
pred vsem: „Statistik des österr. Un-
terrichtswesens“ (izdaja centralna sta-
tistična komisija na Dunaju in pa
vsakoletne deželne račune in prora-
čuna. Iz njih bo videti, kako smo za-
soteli za semikim delom naše štajarske
dežele, in za vsami narodi na Avstrijs-
kem v obče.

Pretežna večina spodnjaštajarskega
slovenskega prebivalstva je in v do-
glednem času tudi ostane kmetijskega
stana. In alcor so to po ogrovni ve-
ščini takozvani srednji in mali kmeti
ter šelari. Veliki direktni in indirektni
davki, močna obljednost in višje živ-
ljenske potrebe zahtevajo vedno višje
izdatke, a vsaki jih ti ljudje ne znajo
skrijer, ker vsled pomanjkanja stro-
kovne naobrazbe ne znajo najprimer-
nejše in najizdatnejše. Če iskoriščati
svoje zemlje, ne znajo si z umnim go-
spodarstvom podvojiti ali vsaj zvišati
dohodkov, akoravno je v tem in ne
toliko v trgovinskih pogodbah z za-
sanjsimi državami ter v politiki sploh
glavni pogoj reditve in sedajne gos-
podarske krize in bode. Da se drži naš
kmet takorokaj nekaj časa nad vodo,
seje po odločim, do sedaj mu znanem
in tudi pristopnem sredstvu: s kro-
ditom zadolži posestvo in se splošno
zarina še bolj globoče v bode. S svoj-
im starim, konvencionalnim go-
spodarstvom, ki je bilo mogoče dobro
prejšnja stoletja, se izrinil in si po-
magal na bo, a naše štajarske javne
korporacije, do sedaj pod merodajnim
vplivom semikih, takozvanih „sred-
nih“ meščanskih strank po svojem bi-
rokratičnem duhu niso imele niti volje
niti smodnosti storiti kaj izdatnega za
povdigo našega malega kmeta. Enako
je bilo tudi na Dunaju v parlamentu
in pri ministerstvih, saj je bil celo
poljedelski portfelj kvečjemu v rokah
aristokratskih veleposelnikov, a pota,
tedaje in cilji teh se bistveno razlo-
žujejo od pametnega programa malih
posestnikov.

Država in dežela ter okrajni za-
stopi niso pojmovali ali vsaj splojnjevali
niso svoje socialne zadaje napram
tem masam naroda, ampak samo in

semali so jih in jih še, ne da bi jim
odpirali vire do novih dohodkov, kar
bi se zgodilo pred vsem s primeram
kmetijskim šolstvom, z izboljšano stro-
kovno naobrazbo. Ako hočemo v kme-
tistvu napredovati, mora nam veljati
izrek: **Kmetijsko šolstvo mora**
v kmetijsko strokovno šolo
Najidealnejša ljudska šola v tem oziru
več ne zadostuje. V Ameriki je zemlja
veliko bolj rodovitna in vender je še
pred leti rekel znamenit strokovnjak
in kmetovalec Carey: „Kmetijstvo
je med vsemi obrti ono, ki
zahteva najvišje stopnje
znanja“.

Potrebno je torej, da s vsami si-
lami delujemo na višjo strokovno na-
obrazbo kmeta potom primernih šol,
toda v posadnih predavanjih. Začetek
je s kmetijsko šolo pri Sv. Jurju ob
Jasni Slemnici še storjen; toda to še
dolgo ni za naše spodnjaštajarske raz-
mere dovolj. Gospodarski odnosi, ži-
ljogonimlja zemlje in druge okolnosti
naravnost silijo, da imamo poleg te
še nekatere simeke kmetijske šole
ali strokovne tečaje vsaj še v Ptaju
ali okoliščah za ptajski in ormoški ter
gornjeradgosiški okraj, enako tudi za
breškiški okraj in okolice. Pri Sv. Jurju
bi se poleg ene ali dvehletnega pouka
moral avstati enak simeki tečaj za
celjski okraj, a mariborska vno in
sadjarskega šola bi se morala najmanj
strakvizirati in nekoliko spopolniti ter
bi tako splojnjevala te zalogeta za ma-
riborski okolišč. To bi bilo za kmetake
simeva. Izobrazbe pa so potrebne tudi
kmetake hčere. Tem bi služili gos-
podinjski tečaji in gospodinjske šole.
Ureditelj vseh teh tečajev in zavodov
si mislim nekoliko po vzoru simeke
kmetijske šole v Andritzu pri Gradcu.

Kdor se zanima za to šolo, naj si
narodi lezno poročilo iz leta 1904 in
si jo ogleda sam!

Purebi mi kdo: je to vse lepo, a
sredstev ni, toda to je ravno ona kri-
vična metoda, da se ljudstvo pač im-
sava, a ne da se mu ničesar izdatnega,
ampak le nekatere drobtine. Treba je
le pogledati, kako se vrstijo te ti in
enaki zaodi dragod. Prvo navodilo
nam pa daje štajarski deželni proračun
sami! Ako imajo gg. za Gornje-
in Srednjaštajarsko sredstva za meščansko
šolstvo, za trgovsko, obrtno in drugo
strokovno šolstvo, ako imajo celo sred-
stva za neprimerno urejeno kmetijsko
šolstvo na Nemcu, prišli so jih mora
s vsami sredstvi, da imajo nekaj tudi
za nas, ne samo — plačilne naloge.
Opozarjam vsakogar, ki deluje v ja-
vnosti na deželni proračun iz leta 1907
strani 54—110, ki izkazujejo izdatke
za kmetijstvo in strokovno šolstvo. Da
se zboljša strokovna naobrazba našega
kmetijskega stana, v to so politični

agdelovati vsi naši denarni zavodi od
najmljajega do najvišjega, vsi okrajni
zastopi, a pred vsem dežela in država.
Imeti in izvršiti si moramo s lastnimi
sredstvi načetek, na podlagi tega za-
kterati deželno in državno pomoč, in
domeči bo lažje razne uspehe kakor pa
sedaj, ko zahtevamo in se opiramo le
na vladno inicijativo.

Če bomo imeli tako več kmetijskih
šol, odnosno simekih tečajev in pa go-
spodinjske šole, uredditi in spopolniti
bo prav lahko tudi institucije potoval-
nega učiteljstva, ki naj ima v prvi
vrsti namen bodriti in s narvetom
skliti onim, ki so obiskovali kmetijske
šole ter posiditi vsaj deloma tista, ki
niso na noben način mogli v kmetijsko
šolo.

Glede oblika kmetijskih šol sem
menjala, da bi bilo primerno, ako bi se
kmetakim simevom postavno dovolil
ojvek kmetijske šole, namesto omega
loča v ljudski šoli. Odgovarjalo bi to
popolnoma zahteram in odločenjem šta-
jarskega kmetijskega prebivalstva, saj bi
bilo to najlepši prehod iz šole v prak-
tično, malokmetijsko življenje.

To o kmetijskem strokovnem pouku.

Slovenske novice.

Štajerske.

— „Pozorilnica v Celju“, daro-
vala je o priliki praznovanja sedem-
desetletnice svojega prezastolnega
ustanovitveja in veečanega zda na-
čelnega večerodnega gospoda **Učiteljske**
Večernjake, „Dijaki kuhinji v Celju“
svoto po eden sto kron.

— Ob Ekeni Večernjaki sedem-
desetletnici so poslali darove za di-
jalski podporni fond „Zadružni Zvez“
v Celju, namesto posebnih pismenih ali
brzojavnih čestitk, kakor je slavljenec
sam. Izrečno felel, dosejaj naslednji
zarodi po vrsti kakor sledijo: Hranil-
nica in posejilnica v Gotovljah 20 K.
Zadruga Lastni dom v Celju 30 kron.
Ormoška posejilnica 30 K. Hranilnica
in posejilnica St. Lenart pri 7. stad.
30 K. Raiffeisenova posejilnica St. Ilj
pri Velenju 10 K. Posejilnica Črnomelj
30 K. Hranilnica in posejilnica Šimnel
pri Pilberku 20 K. Posejilnica Vranako
20 K. Mlekarska zadruga v Prevojah
10 K. Hranilnica in posejilnica v Pre-
vojah 10 K. Hranilnica in posejilnica
za Potzeli 10 K. Hranilnica in pose-
jilnica v Mirni peči 20 K. Hranilnica
in posejilnica na Dolu 20 K. Posejil-
nica v Ribnici (Kranjska) 25 K. Hra-
nilnica in posejilnica v Vahredu 10 K.
Hranilnica in posejilno društvo v Na-
brežini 4 K. Vsem blagin darovalcem
izkazano izkazano v svojem in v imenu
jubilarja prisrčno zahvalo. Obenem pa
prosimo tudi druge naše članice, da se

spominjajo ob tej slovenski priliki ve-
likih zaslug našega predodnika iz leta
slovenskega združništva in se odso-
vajo tozadnji okoliščini, ki smo jo na
izrečno željo jubilarjevo razposlali s
tem, da darujejo namesto čestitk kak
zmešek za dijaški podporni fond in za-
katejo istega nam.

Zadružna Zveza v Celju.

— Iz Celja. Namestnija je ugo-
dila rekarnu g. Rob. Diehla, kateri se
je pritožil proti odločitvi mestne ob-
štine celjske, češ da ne sme dati go-
stila z. Stelcerje v sajem. Namestnija
je sedaj odločila, da g. Diehl to lahko
stori. Sveda je ta odločitev tako raz-
burila naše mestne občete, da so sklo-
nili pritožiti se proti odločitvi pri
ministerstvu notranjih zadev.

— Iz Celja. Nekateri premo-
stneje slovenske meščanske rodbine
podiljejo svoje hčere vlijaš temu, da
jih ondi ne marajo, v meščake mestne
šole. Vočigled našemu dolgoletnemu
boju za slovenske šole v Celju je ne-
obhodno potrebno, da se držimo vaj,
kar se nas priznava k slovenski na-
rodnosti, narodne discipline. Mi ne po-
trebujemo slovenskih šol samo za pri-
prosto ljudstvo, ampak za vse sloje
slov. prebivalstva. Zato so pa tudi vsi
Slovenci obvezani bojevati se rano ob
rami za doseglo slovenskih šol.

— Iz Celja. Predsednikom četr-
tega zasedanja porotnega sodišča
celjskega je imenovan g. pl. Warner,
predsednik okrožnega sodišča, namest-
nikom pa višji deželni sodni svetnik
g. Alojz Gregorin in dež sodna svet-
nika gg. dr. Schaflin in dr. Sanelej.

— Razpisana učiteljska mesta
v celjskem političnem okraju: V St.
Jurju ob Taboru 3. krajevni razr. eno
mesto učitelja na štirirazrednici; na
štirirazrednici v Gornjemgradu (3. kraj.
razred) 1 mesto učitelja event. učite-
ljice; na trirazrednici pri Sv. Martina
pri Gornjemgradu (2. kraj. razr.) mesto
učitelja; na štirirazrednici v Hran-
niku (3. kraj. razr.) 1 mesto učitelja;
prejeto do 10. oktobra na deželno
krajno šolske sveto.

— Celjska podružnica „Prosveto“
je otvorila v nedeljo, dne 15. septembra
v Novi cerkvi pri Vojniku svojo ljudsko
knjižnico. Član „Prosveto“ Ivan Pre-
horšek je govoril ob tej priliki o po-
memu in nalogah ljudskih knjižnic in
o potrebi izobrazbe. Domača veselica,
ki smo jo priredili, je uspela vlijaš
slabi doleteli domčinov prav zado-
voljivo, kar so se jo v tako obilnem
številu deležili naši sosedje, Vojničani,
za kar njim, kakor tudi mladini novo-
korovski, ki nam je omogočila to pri-
reditelj, izreka odbor „Prosveto“ pri-
srčno zahvalo.

— „Prosveto“ je ustanovila na
Meti javno ljudsko knjižnico, katere

oskrbuje g. trgovec Keček. — Knjižnica je res vzorno urejena. To je v področju delokroga podružnice „Prosveta“ dostaj R. knjižnica. Steje 60 knjig, darovala jo je ljubljanska „Prosveta“.

— Podružnica podružnice šah. fer. društva „Prosveta“ ima svoj toletni redni občni zbor v soboto dne 21. t. m. sverob ob pol 8 v Mariboru v Narodnem domu. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika, 2. volitve, 3. dva predavanja, 4. sklenjenosti. Vsi prijatelji društva — prosvetnega in narodno obrambnega dela — so vabljeni, da se udeležijo. Govorilo bo o jako važnih narodno obrambnih vprašanjih, na kar posebej opozarjamo. **Obdor.**

— Klerikalna posejilnica v Celju javlja v zadnji št. „Slov. Gosp.“ svoje načelnstvo in pa nadzornitvo. Med nadzorniki naveden je tudi gosp. Ant. v. Turnšek, trgovec in veleposel. v Nasarjih. Iz zanesljivih virov smo izvedli, da je g. Ant. Turnšek, ko se mu je ta stvar pomenila, je najodločneje zavrnil, kljub temu pa delajo klerikalni gospodje s njegovim imenom reklamo za svoje posejilnice. Celjski kapitalisti prof. Čestnik, prof. Fon in Kostjč pa menda ne čutijo, da nimajo pravega znanja pri našem kmetu.

— Dobrobrskemu dopisniku „Slov. Gospodarja“! V „Slov. Naroda“ je napadel nekdo neomnovenega dobitka Slovence radi namenovskega poštanskega pošta na Dobravi. V št. 43 „Slov. Gosp.“ pa odgovarja dobitnik dopisnik dobitni notici v „Slov. Naroda“ ne toliko stvarno vzklikov ne na prav prostak način zaletava v mene in me popolnoma neomnoveni dobiti, da sem jaz pisal dobitni notici v „Slov. Naroda“. Ne glede tega, da se tako dolženje, naravnost obkrovanje in zmanjšanje prav nič ne vjema s namom, katerega bi moral dopisnik s prijatno oznanjevali, je dopis pisal v tako poboljšani tonu, kakorjuga se poslužuje le oni, kateri so si pridobili svojo družabno „izobrazbo“ v mariborskem bogoslovju in v znanih krščansko-socialnih kurjih.

V Prekorju pri Celju, 18. septembra 1907.

Fil. Ivan Prekorščak.

— Glavno skupščino ljubljanskega ljubljanskega društva dne 15. t. m. obdržalo se je nad 250 ljubljancev iz vseh delov spodnjekrajanske ljubljanske okoliščine. Namen zborovanja je bil obkrovanje v zvezi izvršitve odredb glede prevoznih postav na kmeti po društvenem vodstvu, odziva po državem poslanca g. Fr. Rožiča storjenih korakov.

— Po temeljitih razpravih, ki so sledile, so bili sli sledili dve resoluciji, enotnega in s navdženjem sprejeti: „Danes na glavni skupščini „Jedno ljubljanskega ljubljanskega društva“ skleni ljubljanci obdržati dobesedno pristojno vlogo društvenega vodstva v zvezi izvršitve odredb glede prevoznih postav na kmeti ter v zvezi s tem, da se c. k. vlada s svojo odločitvijo odloži dalje in zahteva dobitni ljubljanci. Vlada se obzema tudi politično, da nakoli leto po krajini neopredeljenosti hoteli prisiljenosti razpisati ljubljancem najnižnjo državno plačilo.“

— Danes na glavni skupščini „Jedno ljubljanskega ljubljanskega društva“ skleni ljubljanci obdržati energično prizadevanje državnega poslanca g. Frac. Rožiča glede odločitve, problem in zvezi dobitni ljubljancev v zvezi izvršitve odredb in prevoznih postav na kmeti, se mu na toledni red zahtevajo ter ga prosijo, da naj tudi samostojno namučeno hrani koristi spodnjekrajanske ljubljancev.“

Konečno je skupščina izrekla svoje ogorčenje zaradi krajno podile in zlobne piave „Slov. Gosp.“ o hmeljarskem društvu in državnem poslanca g. Rožiču.

— Iz Vojkine. Kor se je zopet začelo školo leto, moramo s veseljem poročati, da se je število otrok v nemški šoli znatno skrbilo. To je vesela vest, ki kaže, da je začelo ljudstvo trzno misliti, da ne verjame več slepim besedam naših velikih nemcev, ki se bojijo izobraženega, naprednega naroda. Ker vedo, da je potem konec njihove progli komande. — Gospod šupan in drugi le imajo svoje nemško šolo samo za nemške trike otroke — pa bo skoro v vaši šoli več učiteljev, ko otrok —

— Poroka. Dr. Josip Vladimir Ferjančič, c. k. krajni komisar deželne vlade za Korosko in Meto Ferjančičeva roj. Pinzgavja si usojata naznaniti, da sta se danes na Bledu poročila.

— Častna izjava. V števili 97 „Domovine“ s dne 21. avgusta 1907 smo našli člančič z naslovom „Celjski nemški sodniki uradniki“.

V njem smo gosp. dr. Karola Petrička, c. k. asistentu p. i. okrožni sodnji v Celju, očitali, da je imenovani gospod čutil potrebo na Veliko gospojino v družbi celjske fakultete po kolodvorih v Savinski dolini izvirati mirne slovenske potnike in slovenske prebivalstvo vobče. Nadalje smo v tem člančiču trdili, da je g. dr. Petrička takrat na kolodvoru v Žalci celo takrat s palico goščem, ko se demostrovalno igrali „Wacht am Rhein“. K odpomoči tem nedostatkom se ključje konečno predstojniki g. dr. Petrička, ki bi kaznovali njegov nastop.

Podpisani Ljudevit Farišan, urednik in izdajatelj „Domovine“ izjavljamo s tem, da sem obhajal nujno omenjena očitanja samo vobče napache informacije svojega dopisnika, prekleham ista in obhajam, da sem jih objavil.

Ljudevit Farišan.

— Iz Nasarjev na nam poročila: Sklop rožičke podružnice Celji in Metodove družbe so je glede ljubljance v Nasarjih spremeni v toliko, da se ne bo vrtila nameravana vesnica dne 22. septembra v Nasarjih, temveč v Meturju na isti dan t. j. prihodnje nedelje dne 22. septembra ob 3. uri popoldne na prostornem vrta hotelirja g. Vasleja v Meturju.

Sodelovalci bodo polnočevitina Rožička Narodna godba. Tega dne priredi prvi zbor „Dolavarskega podpornega društva v Celju“ s jetranjem vlakom izlet v Nasarje ter bo popoldne sodeloval pri ljudskem koncertu v Meturju. — Za slednji sodelovalci v Meturju se bodo vrtili koncert v žverani Vaslejevemu hotelu. Vse podrobnosti objavimo v petkovi števili našega lista. Omenimo pa še sedaj, da s zbiranjem za to prireditelji so sedaj zelo veliko, kar kaže, da bodo stvar jako dobro uspela. Sej nam pa tudi toletnška Narodna godba in prvi zbor „Dolavarskega podpornega društva“ da jeta gotovo čestiti poročila za dober vseh.

— Iz Slovenjgradca. V okolici se je pojavila dišerija. Prijavljen je že več slučajev bolezn, do 13. t. m. sta dva bolnika umrla.

— Iz Slovenjgradca. 12. t. m. je bila takaj razstava mariborske govede. Udeležba je bila nenavadno velika ter je pokazala, da ima živinorje v našem kraju naprednja. Komisija je razsodila premije za 16 konj, 36 krav, 13 brojih telic in 15 telat skupaj pa 67 glav. Premije na biko so dobile bikerjake sadruga: v št. Ija 100 K državnega in 50 K dež. darila, v št. Martina deželno darilo 90 K, v

Slovenjgradcu tri državna darila v znesku 220 K, vrhatega je bilo razdeljenih še 51 deželnih in državnih daril in nekoliko svetinj med posamezne posetnike, ki so razstavili najlepše živine.

— Iz Slovenjgradca. Veselica, katero je priredila „Narodna Čitalnica“ dne 1. septembra t. l. v tukajšnjem „Narodnem domu“, obnesla se je prav izborna. Moški zbor pod vodstvom g. povodnje Korčeta, izvajal je vse perake točke jako fino in bilo bi le teleti, da bi čitalniški peraki zbor v prihodnje še bolj gojil petje, kakor se to je goščilo do sedaj, kajti zbor razpolaga se z dobrimi močmi kakor še nikdar prej. — Igra „V Ljubljano go dajmo“ se je igrala hvaledeveno, čeravno so imeli vsi igralci in igralke samo en teden časa, da so se priredili igri. Če se dalje upoštevamo to, da je večinsoma igralnega osebja iz okolice, kateri imajo eno celo uro do mesta, lahko trdimo, da je igra uspela izvrstno. V prvi vrsti gre vaa hvale g. gospod. Schmidtorf, kakor tudi visokoloca g. g. Schmid in Pirnat, katera sta se potrjevalno trudila, da je igra tako dobro uspela. Veselica je bila dobro obiskana in je tudi gnošen uspeh povzročil. Priredila se je v prid Celji-Metodovi družbi.

— Iz Slovenjgradca. Na izrednem obnem zboru „Narodne Čitalnice“ v Slovenjgradcu dne 12. septembra t. l. se je izvolil naslednji odbor: Predsednik Jakob Blaton, podpredsednik Franc Pečnik, tajnik Franc Pfeiler, blaginjak Vladimir Ferjan, knjižničar K. Barle, gospodar Josip Druškovič, odborniki: Lovro Vavpot, Iv. Kac in Jak. Vrečko. Upamo sedaj, da bo novi odbor pritel resnično, pravo in edino v narodnem duhu delovati za procvit in blagor „Čitalnice“. Dela je veliko, a izvoljeni odbor nam je porek, da se ga bo resno poprijel. Ustanovi se tudi ljudska knjižnica, kar je najbolj podpravljeni.

— Iz Slovenjgradca. Pri izvolitvi pridobitniških komisij v tukajšnjem političnem kraju dne 14. septembra 1907 so zmagali v III. razredu Nemci in v IV. razredu Slovenci.

— Na naslov krajanske glavarstva v Slovenjgradcu. Danes smo namignemo: V mariborskem kraju se godi nekaj nečvrvenega. Zgodilo se je namreč, da so se vračali krajanske glavarstva nemški dopis in zahtevali slovenski. Sedaj pa smo izvedli, kako je nekje poizvedoval oroščnik pri nekom, ki je istotako vrnil nemški dopis, ali raa nemški ali ne. Gospodje, so igraje se s orzjem, videti je, da slabo poznate mariborski kraji! Z ozirom na ta slučaj je pripravila krajni odbor narodne stranke posebno akcijo. Bodo se pokazali, kdo sta vi, gospodje pri krajnjem glavarstvu, in kdo smo mi! Ali je ljudstvo radi uradnikov takaj, ali pa je morebiti narobe?

— Iz Kranja. Obsojena sta bila klapac Bat in šupan Ant. Lednik pri št. Duha v Lohar radi nedovoljenja lepijaja lepakov v prid Pilkov kandidaturi vaa k globi 5 K oz. 13 ur zapora.

— Iz Trbovelj. Dne 8. t. m. so priredili trboveljski pomoniki dva gledališki predstavi „Pravica se je spazala“ in „Kmet in fotograf“. Obisk ni bil tako obilen kakor bi bilo pričakovati. Menda niso ljudje mislili, da bi bili pomoniki zmogni kaj takega prirediti in so ostali večinsoma doma. Pa predstavi ste pokazali, da razpolagajo trboveljski pomoniki s izbornimi diletantskimi močmi. Zato so tudi šli diletanci obilo priznanja in pobvale. Želimo si le, da se več takih prijateljev zlože in ključno diletantom: Pogumno naprej! Mi Vas bomo po svojih močah podpirali.

— Iz Bredie. Znana alera g. dr. J. Sernece in dr. Benkoviča se ni zgodila v Narodnem domu ampak v hotelu „Grič“ pri Bredicih.

— O dr. Benkoviču, kateri je bil v petek tepen s pasjim bitom, kar si hotel prekaliti in dati zadolženje k. l. jennemu g. dr. J. Sernece, pisa „Sl. N.“, da se je svoje čase še dvohejeval in da je bil tedaj še s tem izključen in katoliške cerkve. Kako se je torej dal voliti poslancem, ki bi naj brail verjeto svetnje naroda? To omenjamo, kar je pisal „Slovenec“ in bo pisal „Slovenski Gospodar“, kateri se rad „smoti“, da je dr. Benkovič odklonil zadolženje s bridko sabljico in — verskega prepričanja. Obhajljemo, da je prišlo pri nas tako daleč, da se mora ljudi, ki bi vendar morali vedeti, kaj je poštenje in čast, za žalitve kaznovati s pasjim bitom! Da pa je prišlo na vs. Stajerja tako daleč, so zakrivali ljude okrog „Slov. Gospodarja“ in „Slovenca“, katerim ni svetlega ničesar pod solnce.

— Od Velike Nedelje. 27 letni posestniki sijn je bil obsojen k dvomesečni aji, ker je nevarno poškoval pismozročno Heršiča in Mihorčev.

— Iz Bodislavca pri Mali Nedelji. Zadnje nedeljo je poslala posestnikova žena Kolarjeva dvoje otrok, fantka in dekleca na pašo, sama pa se je pripravljala k porodu. Čez nekaj časa pribehi fantek vseh opečen doma; mati se je silno prestrašila, vobče česar so morali takoj po sdravnika za mater in za dečka, kateri pa je kmalu umrl. Mrtvo je tudi novorojeno dete, deklece pa je težko opečeno. Otroka sta si nekje na travniku, kjer sta pasla, zakurila. Varujte otroke!

— Na Verberku blizu Ptujja so ustanovili v nedeljo rajajansko pod okriljem ljubljanske Zadruga zveze.

— Lokalna železnica Parkla-Bogatec. Namestništvo v Gradcu je poverilo okr. glavarja g. dr. V. Nagbaserja in višjemu stavbeniku svetniku Fr. Perniču nalogo, da opravi uradno revizijo železnice trase ter zasiliha in zabeležiha proleje želje in pritožbe vseh po nameravani železniki proti prizadetih strank in je sporočila železnikom mišlostevstva na vstavevanje. Komisija bode dne 2. oktobra ob 11. xjutraj v Parklu na projektirani postaji, kjer ostane do 3. pop. da zabeleži želje, zahteva in pritožbe občanov in radgostnega, čemerjaka in gornjerdgostnega kraja, od tod se odpelje k št. Lenarta, kamor pride ob 5. pop. da zasliši interese ostle lenartarjega sodnega kraja. 4. oktobra bode komisija v Ptaju, kjer bode zasliševala nečane in okolišane ptajake do vseh popoldne na c. k. krajnjem glavarstvu. 4. oktobra bode komisija v Bogatcu in obiskano urada zasliševala interese rognakga sodnega kraja do 3. popoldne. Val, ki imajo kake želje ali pritožbe glede nameravane železnice proga naj se oglasijo pri komisiji ob naznačenih urah v navdanih krajih.

— Od št. Jakoba v Slovenskih gorah. Naj gosp. kaplan Raben je tudi nas očelil a „Izobraževalnim društvom“. Kako znamo mi Jakobčani ceniti to društvo, kaže to, da se ga izogibajo vsi boljši ljudje, ne vem, ali radi g. kaplana Rabena, ali radi tega, ker se bojijo „krščansko-socialnega duha“, ki vlada v njem. Ali s tem kaj Slovencem ta ob meji pomagano, aka ustanovi kakien vročevren kaplan „Izobraževalno“ društvo za nekaj poboljšanih terjatij, „krščansko-socialnih“ mladostnikov (katerih bojevitost le preoboro poznano) in odvračil vinarjev? (Glede dragih pritožb po presnjo g. dopisnika št. farane, naj se obrnejo do pristojne duhovske oblasti, to je knezoškofjakega ordinariata v

LISTEK.

K sedemdesetletnici predsednika „Zadruga Zveze“ gosp. Mihaela Vošnjaka.

Kar si vstavljal
narodu v prid,
proti potujbenja
trden je sid.

Tedko res bilo
Troje je delo;
ki si propalo,
zdaj gleda veselo.

Narodni domi,
naše trdnjave,
pribe kosrube
Troje so slave.

Srečno doživel si
sedemdeset.
Bog Te obrani nam
mnogo še let.

Februarski veterani.

Mihael Vošnjak, oče slovenskega posojilništva, stvaritelj narodno-gospodarske organizacije.

Danes slavi svojo sedemdesetletnico moč, katerega ime je za vedno srašeno s novodobnim gospodarskim preporodom slovenskega naroda, moč, ki je s svojo mislijo, s svojim delom omoval, razvil, razširil in utrdil našo gospodarsko organizacijo ter vsem narodnim delavcem zaščitil pot, po kateri morajo hoditi, ako hočejo svojemu narodu priboriti ono veljavo, katere mu gre po njegovi nadarjenosti, njegovi gospodarski in kulturni zdatnosti in pa važnosti izredno srečne, a obenem tudi nevarne lege njegove domovine za celokupnost avstrijske države.

Mihael Vošnjak je že v prvi svoji mladosti spoznal nepobitno resnico, katero nas niti zgodovina vseh narodov, da se mora vsak narod najprej gospodarski vtrditi in se postaviti na svoje noge, če hoče, da bodo njegova prizadevanja po kulturni in politični svobodi imela uspeh. Spoznavši ta zakon razvoja, je bilo Mihaela Vošnjaka takoj jasno, da je slovenskemu narodu praktičnih delavcev in gospodarskih organizatorjev najbolj potreba, zato je posvetil svoje moči in svoje življenje praktičnemu delu. Uspehi tega pravega spoznanja in neumorne, smotrnega dela nam pričajo, kako izreden človek je ta tihi in skromni inženir, ki je imel vedno več dejanj kot besed, več dela kot počitka, ki ni nikdar nič ljubljel, česar ni tudi spomnil, ki se ni nikdar udajal praznim sanjam, ki je marivč vedno trezno računil s danimi razmerami in je valed tega znal tudi s najprimernejšimi sredstvi doseči svoj smoter, kateri mu je stal jasno pred očmi. Izreden moč je naš slavjenec v resnici; tal, da nam naveda tak: srednja počitka take ljudi, ki bodo nam in našim potomcem vedno vzgled narodnih delavcev, dejanskih rodoljubov.

Mihael Vošnjak je bil rojen 18. septembra 1837. l. v Soltauju kot sin strojarja. Šolal se je doma in v Celju, vijo realno in tehniko je študiral v Gradcu, dovršil jo je pa na Dunaju 1857. l. Profesor matematike na dunajski tehniki mu je priporočal, naj postane profesor matematike. Toda mladi Vošnjak je se takrat vedel, da je Slovencev bolj treba delavcev in organizatorjev dela nego pa znanstvenikov, zato se je odločil za praktično

delo in je postal inženir. Komaj 30 let star je vstopil v službo k Južni železnici, ki je videla takšne v tehničnem obsevu morda najtanjši del svoje proge, namreč progo Ljubljana-Trst. Mlademu Vošnjaku je bilo poverjeno nadzorstvo in odgovornost za vsa inženirska dela na progi Postojna-Logatec. V resnici ne mala naloga za 30 letnega inženirja! V službi Južne železnice je imel priliko videti in spoznati dober del slovenske zemlje od Maribora do Trsta, preučiti naše gospodarske razmere in možnosti gospodarskega razvoja. Šinil je tudi v Zagreb, kjer je kot načelnik postaje dovolil, da so Zagrebčani slovensko sprejeli škola Strossmayerja na postaji 1869. l. To mu je pa n. o. opalo sovražstvo Mađarov, ki so bili takrat na krmila v deželi in družba ga je zato prestavila k nadzorstvu v Gradec. Šinboval je v raznih nemških krajih in kar se je povsod odlikoval s svojo spretnostjo in s svojim strokovnim znanjem, ga je poslalo ravnateljstvo Južne železnice 1867. l. v Pariz na svetovno razstavo, da prouči tam železniški oddelek in poroča o tem ravnateljstvu.

To častno nalogo je Miha. Vošnjak v zadovoljstvo rešil. Na tak način si je širil svoje obzorje, zbiral skokaje, množil svoje znanje in se pripravil za svoj prvi poklic — na polje slovenske gospodarske organizacije. Ta svoj poklic je začel vršiti, ko je stopil 1879. l. v pokoj ter tako resigniral na sijajno karijero, ki ga je čakala pri Južni železnici.

Nasledil se je v Celjo, kjer je začel svoje še na tehniki, v svojem poklicu in po neumorni samozabavi nabrane znanje spravljati v prakso. Spoznavši, da nam je pred vsem potreba organizacija na denarnem polju, ki bi omogočila rešitev kmetakega prebivalstva iz rok privatnih odstavov ali iz oblasti nemških denarnih zavodov, kateri svojo denarno moč slonirajo v izvrševanje politične nadvlade Nemcev in nemikarjarjev na Spodnjem Štajerskem, je izdelal nov sistem posojilnic, ki ga lahko imenujemo Vošnjakov sistem. Te vrste posojilnice spajajo v sebi vse prednosti Schiele-Delitzschovih in Raiffeisenovih posojilnic glede njih uporabnosti in dostopnosti tudi za najslabostnejše

in v Mariboru, marivč po skore vseh spodnjaželeznih mestih in trgih. Narodni domi so naše trdnjave, vzgajališča slovenskega mladenstva in tiststva.

Mihael Vošnjak je imel vedno več dejanj nego besed — in tako je tudi v novostanovljeni Posojilnici v Celju opravil sam več let vse delo, knjigovodstvo in dopisovanje. Za celjske Posojilnice je ustanovil še druge, tako da je bilo do 1883. leta še 14 raznih denarnih zavodov po Slovenstvu, na katere je ustanovil še istega leta „Zvezo slovenskih posojilnic“. — Ta „Zveza“ je imela namen pospeševati razvoj še obstoječih in smotanje novih posojilnic, pridobila si je tudi pravico pregledovanja ali revizije knjig in poslovanja svojih članic. Devna, še preden je država spoznala in zaključila kontrolo nad poslovanjem gospodarskih združenj, je Mihael Vošnjak to še ohranil in s tem postavil svoje zavode na odno zdrav in trden temelj.

1887. l. je s pomočjo celjskih posojilnic omoval „Dijalsko kuhinjo“ ter dal s tem vzgled praktične in smotrne dohodnosti.

1888. l. je omoval s pomočjo dr. Dehoksa in M. Vrica „Južnjaželezno hranilnico“. Taj ustanovitvi se so delale velike napreke od vseh strani, a M. Vošnjak se ni dal opleniti in ni miroval, dokler ni svoj namen dosegel — in hranilnico daljo po njegovi zaslugi še 30 let v prid našega prebivalstva, posebno v prid onih okrajov, na katere je bila ustanovljena.

Med tem se je združevanje pod njegovim vodstvom tako lepo in uspešno razvijalo, da je bilo treba zvezo slovenskih posojilnic reformirati v tem smislu, da bi zveza prevzela v svoje roke ne samo revizijo, ampak tudi regulacijo denarnega pritoka in odloka in denarnega prometa svojih članic. To reformo je tudi s ravnateljstvom g. Jožtom 1906. l. izvršil ustanovitvi posebnega združenja s imenom „Zadruga Zveze v Celju“. Stara „Zveza slov. posojilnic“ je sedaj samo obrtna zadruga, kateri je M. Vošnjak še pred leti pridobil koncesijo za tiskarstvo, knjigovodstvo in trgovsko obrt, katere obrti tudi še celo vrsto let vrli in ki imajo najlepšo dohodnost in možnost uspešnega razvoja pred soboj. Ta obrtna zveza ima svoj „Zvezi dom“ v Schillerjevi ulici, „Zadruga Zveza“ pa svoj „Zadruga dom“ na Ringu. S temo drevna veličina hitoma mineva sama omejeni nadgrihi dojetnih blaznosti, a njimi so tudi slovenski Celjani pridobili na ugledu in veljavi v mestu.

Od 1884. do 1889. leta je izdal M. Vošnjak strokovni list „Zadruga“. V njegove gospodarske delovanje opadajo tudi njegova prizadevanja na polju lokalnih železnic.

Od 1886. do 1889. l. se je Mihael Vošnjak trudil, da priberi Savinjskim železnici. Koliko truda, koliko posov, pisanja, prekanj in dokazovanja je bilo treba, da je narodnega kroga prepričal o tej važnosti na prvi pogled vidni neobhodni potrebi železnice za največje gostje južnjaželezsko dolino, lahke stopi vsak po tem, da se je berlil sa njo celih 36 let! Dosegal je tudi, da se je sezidala lokalna železnica v Slatisno ter zvevala s Južno železnico na Grobelnem. Zanimal se je tudi in pevdarjal potrebo železnice proge Polzela-Kamnika.

1884. leta je bil Mihael Vošnjak izvoljen v deželni in 1885. l. v državni sabor. V obeh sborih je bilo njegovo delovanje uspešno. Berlil se je za naše jezikovne, kulturne in gospodarske pravice. V jezikovnem obris je sklenil do tedaj absolutno gospodarstvo nemške

Mihael Vošnjak.

kmete in obrtnike, kakor tudi glede agoodnosti, katere podeljuje zakon enemu in drugemu sistemu. Izdelal je tudi knjigovodstvo za svoje denarne zavode, prepisalo in vendar zanesljivo in vsakemu lahko umljivo, tako da je bilo s tem omogočeno varno poslovanje Vošnjakovih posojilnic povsod, kjer se je dobilo par inteligentnih ljudi, ki so se z veseljem in ljubeznijo poprijeli dela.

Po teh teoretičnih pripravah je ustanovil Mihael Vošnjak 1881. leta Posojilnico v Celju; narod, ki je za Slovence v Celju in v celjski okolici tako velikega pomena, da ni treba še posebe o tem govoriti. Dovolj bode, ako samo omenimo, da je ta po Vošnjaka ustanovljena Posojilnica že po 16 letih svojega delovanja sezidala sebi in celjskim Slovencev sijajno zavetišče „Narodni dom“, katerega pomen za naše gospodarsko in kulturno življenje kakor tudi za dostojno reprezentacijo našega življa je vsakemu jasen kdor ve, kako hudo je žlerekla, družita in narodni manjšini v potujbenem mestu, kjer „nima doma, kjer ni nikjer sam svoj gošpod“.

Koliko žalitev, koliko posilovanja, roganja in zasmehovanja nam je bilo prenašati od svojih ljubih sorodov, dokler smo bili navezani na njih milost, kadarkoli smo hoteli prirediti kakšno zabavico, kak nedolžen shodič — in mnogokrat nam je bilo to absolutno nemogoče v mestu storiti, morali smo ven, na deželo — in to so Nemci uporabili kot dokaz, da po mestih in trgih ni Slovencev. Da bi pa slovenski meščani mogli dostojno sprejeti in pogostiti kakšnega gosta, o tem se govora ni bilo. Kako tudi? Kam naj to goste peljemo, morda v kako stahlo in zakajeno gostilniško sobano? — Od leta 1897. je to drugača, od te dobe imamo svoj dom v Celju, v katerem gospodarsko po svoji volji, ki je nam in našim razmeram primeren ter nam dovoljne tudi goste dostojno sprejemati. Tako reprezentacijske palače so najznejši dokaz, kako neresnično so trdili Nemci, da v južnjaželeznih mestih in trgih ni Slovencev. Da se je to tako temeljito preokrenilo, je neverjetna zaslug našega Mihaela Vošnjaka. Narodni domi stoje danes ne samo v Celju

brevetirajo in deželni, da je pravosodni minister Prašák dovolil slovenski okrajšitvi v nemških knjig ter prisel okrajšitve naše pravice pri sodnih. Njegova naloga je, da bi ob odločitvi najugodnejši amster in naj-večji nadležni sodišče pri sodnih sodiških, predsednik okrajnega sodišča v Celju Holarbocher. Velika so tudi njegove naloge za slovenske gimnazije v Celju. Daj in kad je bil ta boj, ki se ga vse nemške stranke vodile z strahotami močmi proti nam ter so dosegle svoj cilj, da se je vladni kaver vedno bi bilo malo jezavica, strahopetno dala nezahvalno tavorizacijo in nam dala mesto cele samostojne slovenske gimnazije, namostojne tabornice slovenske gimnazije razvede v Celju. Da smo pa tudi to dosegli, je glavna naloga Mihaela Voljaka.

Kot poslanec je deloval na svoje stroške list „Befreiter Post“, ki je je imel namen informirati tajine o naših narodnih, gospodarskih, političnih in kulturnih razmerah. Toj nalogi je list tudi izborni sledil in naši stvari mnogo koristil.

Fe smrti svoje soproge 1896. l. so je Mihael Voljak preostil v Gorico in se je odpravil političnem delovanju. Na gospodarskem polju deluje se neustredljivo do danesnjega dne in upamo in želimo, da ostane do dolgo let na dela naše „Zdravna Zveza“ in da je povedo do onega razvoja, ki je pri naših razmerah mogoč.

Ta smo le na kratko orisali glavne čine in zadnje Mihaela Voljaka. Upamo, da smo tudi s tem vredili v čitatelja omisi in razum za bistvo njegovega izredne plodovitega delovanja, ki mora naraditi vsakega z globokim spoštovanjem do tega v razmisli izrednega delavca na polju narodne blaginje. Želimo, da bi njegovo delovanje čim več uspeh v razmisli spoznalo in da bi si vsi, vsak po svojih močih prispevali na tak način slediti svojemu rodu in svoji domovini kakor naš Mihael Voljak!

Politični pregled.

Bosnoško deželno.

Njemačljane Björnson o Madžarih in Slovaki.

Stari norveški pesnik in demokrat Björnson Björnson je povedal spod. par misli, misli, čeravno jih nima. Škandinavski mednarodne mirnevo konferenca, ki se je vršila v Kopenhagenu, so povabili tudi Björnsona na to kongres. Björnson pa je vabilo odklonil s priložnim nasvetom: na predsednika kongresa, v katerem pravi: „Vah! ki sem jo dobil od tako občilne družbe, je za me čast, tem večje čast, kar mi deluje od Vas. To mi pa vendar ne more huaniti, da bi članov mirnevo konferenco ne napadli in sicer tako ostro ne napadli, da bi jih ostroje ne mogel. Oni gospodje, kateri nam zastopajo kakor apostoli mira, izvršujejo črna roko delstvo tlačanja in penziranja ljudstva, ali pa mirno delujejo, ho to roko delstvo izvršujejo drugi. Ako nekoje vaš svojih moči vprotebati na to, da bi našli vojno moralo, je kaj preteji vojaki brumpana. Ako pa nekoje umni pri nobi načini ter bi rajše našli mlačnost idej, potem pač ni potreba, da se daje na mednarodnih kongresih predavati kot apostoli mira. Ako bi se n. pr. graf Apponyi, kateri je sedaj na Ogrskem nazadni minister in ki kot tak na svetom našim čisti Slovaki, pokanal kot izvršitelj nezahvalni svojega naroda na kongresu in bi tudi jaz bil tam prisoten, sestavil bi jaz vse svoje moči in bi popeljal na občilni, dokler bi ne bi s črnovo občilnostjo.“

Ako bi ne bil Björnson v svojem življenju nič drugega storil ali napisal kakor tak par stankov, v katerih odtriva gajume in superne komedije, katere izvajo nekateri visoki dostojanstveniki s krano Mejo mira in ki ob osem stigmatizirajo nasilne razrodi, bi naselili, da se na obrani mesto v prvih vrstah naših velikanov ki imajo pogum poročati resnico.

Ko je graf Apponyi svedel o tej oboodbi, ki je je naš njim izrekli Björnson, je dejal, da je pesnik izbral poudar in da je lahkomišlečno storil svojo sodbo. Kaj je pač mogel reči drugega? Neopetnost so se zna nikdar drugače brniti kakor s tem, da taji: to ve vsak sodnik, ki ima opraviti s tatovi. Björnsonovo besede so čin.

Pripomniti moramo, da so nemški listi skore brez izjeme vsi na strazi Apponyija in madžarskih nasilnikov proti Björnsonu — in proti Slovaki. Nemci in Madžari so močniji v tlačanju in zatiranju drugih narodnosti.

Štajerski deželni zbor.

V ponedeljek je začel štajerski deželni zbor zopet svoje delo. Na dnevnem redu je mnogo važnih predlogov, katere stavi vlada; med drugimi postavila o složenja kmetičkih posestev, postava o razdelitvi skupnih občinskih posestev (palahki, logi in gozdi) in o ureditvi raznih pravice do teh posestev. Nadalje poročilo deželnega odbora o podpori štaj. kmet. družbe na podporo poročinarstva, (za poročinarstvo so posebej v našejem času štaj. kmet. družbe zelo zanimi. Kar nima na Šp. Štajerje skore nikdo — le malo je čistih izjem — smela za namo poročinarstva, so dobimo Slovenci od sameravnane podpore čisto ničesar), razdelitev občine Cirkovci in nekatero drugo zadevo, ki se pa tičejo nemških občin in nemških dežel.

25. sejo v 4. zasledenje (del. zbor je bil samo odgojen) je otvoril deželni glavar graf Attems. Novi dek. poslanec mestne skupine Ljubno Sedlatschek se neoklepih in poročil po nekaterih manjših zadevah pred. Kizpizner v imenu deželnega odbora o predlogu poslanec Stijerja, dr. Hofmann, Pfirmerja in št. Ti. so predlagali, naj se postela značilnim občanom (najstarejši ali pomolstikom) Stipendije za obklevanje strokovnih del in karer in naj v ta namen dežela določi 5000 K. Deželni odbor ni mogel s odzvam na slab del. nazni polotaji ugoditi predlogu v obliki, kakor so to zahtevali omenjeni poslanci, pač pa predloga, da se naj vporablja v isti namen, vrnjena posojila dek. odbora. Stipendije in podpore so bode dajale od slednje do slednje in sicer na temelju izjave, katero bo dalo štaj. druktvo pa pospeševanje obeta. (Predlog deželnega odbora so sprejeli).

Poslanec dr. Ploj poroča v imenu skupnega deželnega in občinskega odbora o preukrih raznih zborov in poverja, da znaajo stroški za nje 20 odstotkov pomazniklja v deželnem pravnem, katerega bo treba pokriti s dokladami. Poročilo se vzmame naznanje.

Poslanec dr. Jartela poroča v imenu obč. odbora o prelajih obč. odbora na Teharjih za dovoljenje, da nakloni in občinskega premoženja za starvo nove cerkve na Teharjih 95.935 kruz glasom sklope obč. odbora s dne 4. oktobra 1906 in stavi predlog, da se prelajji ugodi. Poslanec Kneel agvarja sprejetje predloga, kateri pa se na sogovor posl. dr. Jartela napoved sprejema.

Mestni občini Hartberg se dovoli in 1. 1906/7 1000 K podpore za ureditve posebnega učiteljskega tečaja na mehaniki šoli v Hartbergu.

Poslanec Wastian in št. zahtevajo, naj namestnik pospeji gradnjo mostu v Mariboru, poslanec dr. Jartela in št. zahtevajo podpore za one posostitke ptajnjaka in ljetozerskega političnega okraja, katere je začela toča in druge vremenske nesode. Poslanec Orstl vlioti prokajo za podporo ptajni mostu godbi (!). Poslanec dr. Schacherl šoli, da se v političnem odboru pospeji poročilo o predlogih za splošno in jednako volilno pravico v deželni zbor. Posl. Bokitsanzy in št. predlagajo, naj bi deželni zbor v spomin 60 letnice vrede našega cesarja ustanovil kak narod. ali ustanovo občekoristnega značaja.

Slovenske politične vesti.

Nekateri listi poročajo, da se je pričela v jadni Rasiji zopet gonja proti sledom.

V Domu in Hercegovini se baje v kratkem upelje parlamentarna vlada. „Slov. Narod“ trdi, da se Škuterič s vso silo trudi, da bi spravil vprašanje jugoslov. ministrstva-rojaka s dnevnega reda, ponajveč radi tega, kar bi on se prišel vpolnot. No, zmoget je dr. Škuterič takega „rodjabašnega“ dela.

Zadnje sredo so bili obojejeni v Varadinski ovi Varadinci, kateri so se branili proti sarovemu napadu Madžarov na kolodvoru v Čakovcu skupno k 1350 kruzam globo, ker so baje „hajkali proti madžarski državi ideji“.

V mesta Rosario de Santa Fe v Argentinski (Južna Amerika) so omenvali tamkajšnji Hrvti in Slovenci skupno druktvo, ki ima namen podpirati slasti naši bolaki družbi.

V ponedeljek so bili otvorjeni poleg štajerskega koroški, solnograški, moravski, češki, spodnjavstrijski in bukovinski dek. zbor.

V ponedeljek se je začel v Solnogradu 18. mednarodni rudarski zbor. Otvoril ga je predsednik angleške spodaže zbornice, Edwards. V imenu avstr. odposlanc. je govoril Jarolim, ki je poudarjal, da je strahotnih danes v Avstriji 33.000 rudarjev v trdno organizirani, ki je med drugim dosegla v rudnikih 9 urni delavnik.

Zbójčaste se bodo deštastike plače, slasti čistnikom do stoletika. Tem pripade 84% sameravnane poboljšaja.

V Turčiji je prišlo med četami, ki so se uprle vlad zmočastil plač in med vladnimi vojaki, ki so prišli, da uper zatrejo do hudič bojev, v katero je padlo mnogo rojakov.

Roosevelt bo zopet kandidiral za predsednika republike Združenih držav Severne Amerike.

Dopisi.

Pozor, vinogradniki! In Srednja se nam pite: „Razni kaplani in mešarji, kateri so nas v volilni dobi na sramotno način blatili in obkrovali po njih vrednem glasilu „Slov. Gosp.“, si še brnujo pote in zamačajo brente ali kakor mi pravimo „pate“, da bodo bodili od kleti do kleti od prede do prede in pobirali moč. Ne spuste ti nobenega se tako siromalnega kmetiča in šalarja, sobenega se tako hudega naprednjaka, katerega so povali v „S. G.“ s „liberalno sodrgo“, „pobalini“ itd. kakor le oni to dobro vejo. Jaz sem doživel lani to veselje da sem nabral v triletnem stanadu prve gomole. Zvečer smo jih stisnili in hoteli spraviti tak par likavov mošta — a glej ga, kaplan je še stal med vrsti in hotel imeti svoj deleč! In če mu vlijem on šektar, pa se zadovoljen ni! Jaz sem ga sveda poslal, odkoder je prišel; to pa vendar pre-

sega vse meje, da človeka šiba in pri prvih kapljicah, kateri se je po dolgih letih dala in strokov komaj včkal! Mar bi prišel kaplan točati, ko je letal okoli in agitiral proti „li. beralni sodrgi“ pomagat delat v vinograd! In s kaplaom se ni dovolj, prideta še organizirani mešarji. Spominjamo sedaj naprednjake, naj se spominjo, da se je „Slov. Gospodar“ javno norčeval in vseh onih, ki kaj darujejo kaplaom in curkavam! Spominjajte se napredni vinogradniki, da napajajo kaplani ob volitvah razne agitatorje z naprednim visom! Znan nam je ta lep slučaj iz Sr. Miklavca, na katerega opozarjam slasti svoje središče rojake! Poljiti torej z Bogom kaplane in mešarje, ako vas bode nadlegovali, napredni vinogradniki! Kdor ne dela, naj tudi ne je! Vah! prideiki, sad Vah! tuljev, niso za politične sdrabbarje! Sprejemec.

Op. urad.: Sprejeli smo ta trpek dopis središkega rojaka in ga pripravimo v berilo slasti posostitkom vinogradov v Slov. gorah in na Bistojnem.

Od Sr. Antona v Slov. gorah. V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ se je na „befel“ gospoda kaplana oglašil mladenič Poljanec ter zagovarja gospoda in hoče oplatiti svesu, kateri po milosti G. Lamsbacherja menda on predseduje. V tem popravku trdi, da mu ni napisal govora gospod kaplan, pač pa si ga je sestavil sam ?? Ker smo pa zadnji čas tako marsikaj izvedeli, nam tedaj ne bo lahko pojasniti tega zagovora. Da mu tedaj sedanjji kaplan ni sestavil govora, javnost lahko verjame, a da si ga je sestavil sam, o tem bo mogoče kdo dvomil. Res pa je, da se je ta govor še večkrat glasil raz odra in to še v dobi znanega Ogrjeslava, ki bo najbliž tedni oče teh deštavni „pale“ nad zavedne, napredne ljudi, kar pa vemo in trdimo na podlagi izpovedi onih, ki so bili še prej večkrat na mladeničkih veselnicah ter imeli priliko se dostikrat slišati ta govor ter ga po postelali 25. avg. vnoiti. G. govorak bo še oprostil trditve, ki smo jo beletili pomotoma in naj se zadovolji z današnjim pojamilom. Sicer pa, za rakov ipoh se ne bomo pripravili pribijemo tedaj danes sednji dejstvo: naj si je skrotitral govor še ta ali oni gospod, makari tudi mladenič Poljanec sam, vendar je istina, da bi bil edini cilj tega govora hajskanje in ščevanje proti neodvisnim, kaplaom se nepokoretni ter beganje ljudstva, mesto da bi bile besede namenjenj posku v gospodarskih — pri nas take slabih razmerah. Nadalje naj omenimo kratko, da se je nekje reklo, če bi kateri liberalci govorili ter hoteli ljudstva stroti megle pred očmi, da bi se njemu in tam naravnim njemu enakim slaba godila. Služajne informacije, katerih skore njimo iskali, so nas počeile, da znaajo ti mladeniči tudi rabiti pesti v slučaj, da bi se poskušalo ljudem odpirati oči. Absolutni krščansko-socialni kurzoj so tudi tega zmožni. Bolje je torej molčati, kot zagovarjati ljudi, ki v higni razburjenosti (in ni preveč, če rečemo) divjosti na vodo kaj kriče in „lapakajo“. Sicer so pa naši mladeniči lahko pomeni na svojega delavnega vojdo, ki je nekaj pokroviteljov nove šoparije, katerih v naših krajih še itak ne pogrežamo ter itak zabere in zavzemlje pri Kočah, katerega dobrodelni upliv pooma lahko dase vsak pameten človek. H koncu se ključemo: našega kaplana Lamsbacherja radi nas o Gospod — sicer bo antonjstva šupnja knala prava blaznija — tako jo bode on s svojimi sledci zmoal.

Mariboru. Še le, ako ta pritožba ne bo pomagal, prosimo naslednje podatke (in dokazov).

— Iz Čadranja. Dne 23. avgusta t. l. se je odkril v Čadranju nagrobni spomenik g. nadčetilja Bogomira Malenkeu, ki je deloval v tem kraju dolgo dobo 37 let.

• Preteklo je celih osem let po smrti tega zaslužnega nadčetilja, a nikdo se ni navel ves ta čas, da bi začel s nabiranjem darov za spomeniko ploščo učitelju — trpim, ki je žrtvoval celo svoje življenje v blagor mladini in s tem v korist in prospek kraja Čadranja.

Še je drugi naslednik nadčetilja Malenkeu, g. nadčetilja Anton Brumen je pokazal, kako se naj dajajo odlični tolniki in kako naj dajajo učitelji tudi sami sebe. Začetkom tekočega leta je sklenilo konjiko učiteljski društvo na njegov predlog postaviti nagrobni spomenik nekdanjemu nadč. Čadranjskemu g. Bogomiru Malenkeu. In samo gosp. A. Brumen je mogel s pridnim nabiranjem prispevkov za spomenik doseči, da se je še po pol leta uresničila njegova vroča želja — nagrobni spomenik g. nadčetilja Malenkeu se je že odkril.

Za ta čast spoštovanja napram svojemu kolegu in predniku gospodu nadčetilju Brumenu vas čast in priznanje! Naj bi učiteljsko vredno postalo po vsornem načinu omejenega nadčetilja, naj bi vedno vredno cenilo odlične tolnike in doseglo da, da bodo tudi drugi soliki čislali učiteljsko primerno njegovemu takevnosti in odgovornosti stana.

Prijatelj nadč. Malenkeu.

— Iz Slor. Bistric. Pogojanja glede šolstva Slor. Bistrica mesto do slovenjebistriškega kolodvora so že gotova. Zdeli bodo šolstvo kmalu graditi. Kolodvor bo stal v Slor. Bistrici poleg sedaj.

— „Slovenski Gospodar“ in — dr. Pirko. V svoji zadnji številki od dne 12. t. m. spravi se je „Slovenski Gospodar“ nad profesorja dr. Pirka. Imenjuje ga liberalno tih vodo; to pa zato, ker, misli osenovati v Studenci ljudsko knjižnico. Marikdo si bo mislil, to bi bilo le hvalavredno delo in ne more razumeti, zakaj se „Slor. Gosp.“ temu tako protivi. Stvar je namreč ta. V Studenci pri Mariboru imajo „Katališko izobraževalno društvo“, katerega predsedaja znani urodnik „Slor. Gosp.“ g. Ferdinand Leskovar. In nevarnost je velika, da bi delaven in sposoben dr. Pirko zadobil v Studenci več vpliva, kakor pa „Gospodarjev“ urodnik, oziroma oni, ki se skrivajo za njim. To pa ne sme biti, g. Leskovar mora ostati na čelu, naj si potem dela kaj ali ne. Koliko je vreden ta gospod kot predsednik društva, to vam lahko pove bralno in pervo društvo „Maribor“, katere ga je konecno zaradi njegove „delavnosti“ in njegovih „slog“ za društvo izključilo.

Pa še drug name ima „Slor. Gosp.“ a to notico. Dr. Pirko stoji neposredno pred imenovanjem na mariborski gimnazij. In to „nekaterim“ gospodom okrog „Gospodarja“ ni všeč, zato so ga jeli napadati. To je krčasnaka ljubezen, ljubezen do bližnjega! Večje neumnosti in podlosti si človek sploh misliti ne more. Dvomim, da še eksistira na svetu kak list, ki bi ga „Slor. Gosp.“ ne bil prekosil v neumnosti. Vsa pošten Slovenci se mora sramovati, da je pisan ta list v slovenskem jeziku. Treba še prebudiš mere nizečnosti, maščevalnosti in slepega sovražstva k temu, da se napada moša, kakor je dr. Pirko. Vaskdo izmed mariborskih Slovencev ve, da je on eden izmed najboljših delavcev in zaslužnih moš, ki se trudijo in žrtva-

ju svoje moči in zmoknosti v prid ljudstvu, ne glede na stranko. Dr. Pirko deluje pri vseh društvih, ne samo pri liberalnih, ampak tudi pri klerikalnih. On ne pozna strankarstva, njemu je prva stvar koristiti in pomagati narodu. Ali ni ravno tako deloval pri Ciril-Metodovi slavnosti, kakor n. pr. pri „Sokolu“ in drugih društvih? Ali vendar ne najdejo klerikalni „potestniki“, ki se spottikajo ob delovanju tega moša, ki zasluži splošno spoštovanje pri obeh strankah. „Slovenski Gospodar“ hoče po vsaj sili napraviti rzcpor med mariborskimi Slovenci ter vpeljati takaj kranjsko politiko. Dobro, le tako naprej, mi smo pripravljeni!

— „Zaklad“ v Mariboru dne 22. septembra t. l. „Slovenska štitalnica“ in „Bralno in pevsko društvo Maribor“ privedita dne 22. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“ igro „Zaklad“ izgrozav v štirih dejanjih, spisal Kaverij Andrejev. Vstopnice se prodajajo v nedeljo, dne 22. t. m. od 2. do 3. ure popoldne v čitalniških prostorih. Blaginja se odpre ob 7. uri zvečer. Začetek ob 8. uri. Med dejanji svira al. veteranska godba mariborska. — Po nebna vabila se ne razpisujejo.

— Na mariborskem učiteljskem predava slovenščino vladniški učitelj gosp. Gabrijel Majcen. Med sveda ni nikoli redno Mediral na kakem vseučilišču in je še prvih tega hudi klerikalci; ni čudno, da je njegov post v slovenščini čisto po tem, slasti še predavanja o zgodovini našega slovstva. G. Majcen naj se povrne na vadicno — na učiteljsko pa je treba akademsko izobraženega profesorja slovenščine!

— Iz Maribora. Umrla je nesrečna soproga, gospa Reismanova, katere se je svoj čas, kakor smo poročali, pomenočila blizu Br. Marjete valed splašena konj.

— Izpred mariborskega sodišča. 30. jul. t. l. je udaril 39letni vinčar Franc Potocnik svojo mater s lopato in jo je rahlo pokolovado, ker je mati s roko sadila udarec. Gosposmina se priidoli v Mariboru trimesečno jočo.

— Izpred prvotnega sodišča v Mariboru. V ponedeljek je bil obsoben Peter Šempri in Vrhovnega dola pri Mariboru k šestletni ječi s postom vako četrtletje, ker je ubil svojega brata. — Odgovorni urodnik „Slor. Gosp.“ g. Ferdo Leskovar, katerega sta tolika gg. Friedrich in notar Šupica radi raztaljenja časti v „Sl. Gosp.“, se je s svojima točiteljema poravnal proti primerilima izjavama in poravnavi vseh stroškov.

— Dedalni predačen za l. 1908 skaznje skupnih potrebščin 29.255.664 K, za 1.132.463 K več ko leta 1907. Pomanjkljiv znaša 12.999.977 K, za 509.294 K več ko l. 1907. Narasli so zlasti izdatki za deželno kulturo (urejanje rek in potokov, podpore vico-građninom, poljedelcom itd.), ti znaajo za l. 1908 2.643.314 K, za 62.992 K več ko l. 1907, za šolstvo 12.731.031 K (za 482.808 K) za dobrodeline in zdravstvene namene (bolnišnice, hiralnice itd.) 9.126.489 K, več za 568.400 K, za vzdrževanje dešnih hiš in posestev 1.051.949 K, več za 55.616 K.

— Trgovsko šolo za dečlice je osnoval trgovski gremaj za sodni okraj Bruck. Šola so začne 1. oktobra t. l. pook boke trajal eno leto. Sprejemalo se bodo dečlice stare vsaj 15 let, ki so z dobrim vzpohom avrile vsaj tretji razred meščanske šole. Počevalo se bo po 22 ur na teden v popoldanskem času. Učni predmeti so: Nemščina, trgovsko zemljevidje, trgovsko računstvo, nauk o trgovini in mesiacih, trgovski lepota, steuogradja, trgovska korespondenca, enostavno in dvojno

književnost, pisanje na stroji in nauk o pomnoževanju. Za tega dečlica spreduje trgovski gremaj stanovanje s hrano.

— Stoletnica Ilirca Pavla Štoosa. Ilirski dah so vrača v naše vrste. Stokokrat se obnavljajo dnevi, ko se so našemu narodu rodili njegovi duševno-literarni in politični preporoditelji. Dne 22. septembra (prihodno nedeljo) se bo v Dubavici pri Kraljevem kraj Sotle odkrila spomeniška ploška Pavla Štoosa (1806—1863), ilirskemu pesniku, Gajevemu starejšemu vrstniku. Še predno je vzplamela Gajeva bakla, je mladi pesnik Štoos sestavil „Kip domovine v početka leta 1831“, kjer se soper staro „Hervate“-madaronu sverzema za pravice materinskega jezika ter prikazal „Moč hervatske zemlje“ (oda na smrt bana Gysalaja). Ko se je l. 1848. v ilirskem ognju kovala Jelčevića sablja in je pomlad bla preko zastaralih uredek, je napisal knjigo „O poboljšanju čedornosti (uravnosti) srecavstva“, kjer se je iskral soper celibat; razume se, da je to delo sadelo ob odpor cerkvene oblasti. Temu srecavniku, ki je v 13 sverih slozil pesem „Sokol hrvatski i slavski mati“, hude sagreško kulturno društvo „Bratje hrvatskega Zmaja“, vridati v Dubovici spomeniško ploško. Hrvatski Sokoli se še pripravljajo, da počaste slavnost; kolikor Hrvator, toliko mora biti tudi Slovencev. Hajd na noge junaka, pa ob Sotli!

Kranjske.

— „Slovenec“ se sedaj na vso moč trudi, da bi zanezel sivo klerikalno gibanje v Istro. Od tega gibanja je naperjena tudi proti poslanca Masidca.

— V Ljubljani se je vrtilo v tureh, zborovanje kranjskih gostilničarjev. Udeležil se ga je dr. podnec in ljubljanski župan Hrihar in mnogo kranjskih, gorških in štajerskih gostilničarjev. Izrekli so se proti poškodovanju kleti v Ljubljani, proti osminarji ali „bačenšankom“, nadalje so zahtevali vrtniški davek za oco vino, katere imajo zasebniki v kletih, odprave prodaje vina in piva v steklenicah, ustanovitve obrtnega sodišča v Ljubljani, in odpravo dajanja hrane pri zasebnikih. — Klerikalnega dr. poslanca ni bilo nobenega narzvoja.

Primerke.

— V trškem Ljetovalnem arzenalu je odpuščenih 70 delavcev več pomanjkanja dela. Stvar bo prišla v državnem zboru na razkover.

Socialne drobtine.

— Koliko je industr. delavstva v Avstriji. Statistični odelček trgovskega ministrstva poroča, da je bilo maja meseca 1906. l. v Avstriji 12.594 industrijskih podjetij, v katerih je bilo uslužbenih 1.037.601 delavcev in deer 738.920 moških, 308.681 žensk; od teh je bilo 39.673 moških in 26.579 žensk izpod 16 let starih. Po dešlah jih odpade na Češko 432.874, na Nizje Avstrijsko 300.454, na Moravsko 136.572 t. j. na te tri dešle 890.105 ali 76%, od vsrge industrijskega delavstva v Avstriji. Po mestih jih odpade na Lj. berec (Reichenberg) na Celkem 221.022, na Dunaj 200.654. Od vsrge delavstva pripade na prednitično 300.828 delavcev ali 29% od skupnega števila.

V 12168 zavodišč se dela s pregramim urnikom (in odmorom opušeno), v teh je skupaj 930.390 delavcev. Od teh ima 8%, deset ali manj kot četrtinski delavnik, 45%, dela po 9 do 10 ur na dan in 43%, 10 do 11 ur na dan. Delavnik je za delavce navadno krajši ko za delarka, ker so delavci bolje organizirani ko delarka. Stati-

stika tudi stli in svoj nauk s Nemškimi dokaznje, da šim bolj izobraženi so delavci, tem boljše strogovno organizacije imajo in tem krajše delavnika. Tako delajo kvalificirani delavci v tovarnah za stroje, v elektroinštalacijskih podjetjih, inštatajih, v tovarnah za avtomobile in šolensnika vrnore povprek po deset ur na dan. Po dešali in v malih mestih in v trgih imajo delavci daljše delavnike in krajše odmore med delom kakor v velikih inštatajskih zavodiščih. Od vseh industrijskih delavcev v Avstriji ima 738.920 ob sobotah krajši delavnik.

— Kraš kršćanske soc. politika. V Bjelke-Biali se v turek 10. t. m. tovarnarji izključili 6000 prednitičnih delavcev in dela. Znanje je, da so pristali kršćanske socialnih delavskih organizacij stopili v štrajk, da jih pa v tem boju svoje podpirale soc. demokratske organizacije. Stavka je še dolgo trajala, ni pa obetala stvarajočim najmanjše koristi. V ponedeljek so stavkajoči obljubili tovarnarjem po dr. polet. Knusachku, da se povrno na delo. Tovarnarji so na to odgovorili, da kdor se v ponedeljek, 9. t. m. se vrne na delo, bo v turek, 10. t. m. od dela izključen. Tako se tedi storili. To je prava katastrofa za prizadete, in za kršćansko socialno organizacijo, 4000 delavcev je brez zaslužka, njih rodbine stradajo.

— Sedmi mednarodni shod združništva se boe vrtil v Cremozi in Italiji od 23. do 25. t. m. Na shoda bodo zastopani 24 držav. Razpravljalo se boe o vseh strokah sodelovanja v soderu ter o njih pomenu za delavce, male trgovce, obrtnike in kmote. Ker je to vrste združništva v italijanskih provinciah Raggio Emilia in Cremoza najlepše razvito, se boe združništvi naši pojasnjevali na teh izgledih, kar boe posebno pošto. Govorilo se boe o sodelovanju šene v zdruških. O tem boe poročala Nissenzka Treub-Carnas ter orisala v čem obetajo naloga dobre gospodnje, da s svojo delavstvom v hidi in v gospodarstvu pripomore k zboljšanju gosposkih razmer celoga stana, katerega pripada. Trije govorniki boe govorili o kmetskih zdruških. Rainieri bodo poročali o uspehih doedanjih pokosov skupnega sajovanja v zakup in skupnega obdelovanja najetih zemljišč. Ti poskusi so se, kakor kaže, v Emilijah v Italiji dobro obnesli in se ta sistem čedalje bolj širi. Na doernem rodu je tudi predavanje o skladnihih blaga na debelo in o sodelovanju pri javnih delih.

— Prijateljstvo slovenskega delavstva. „Radogoj“ odher je letos dobil 50 proden za podpora, ustanov po 300 K pa ima podelili le 16. Primoran bo torej 34 proden odhiliti. Odhiliti bo moral med temi vršine zelo vrodni in potrebnih prisilov, ki ne morejo na visoke šole, ako se jim ne seže pod ramo. V tej sli si dovoljuje „Radogoj“ odher apelirati na slovensko rodoljubje, da ne priškodi na pomoč, da mu ne bo treba vršiti prebrihkega posla odklanjanja revnih prisilov. Slovenski Ljubljancje, ne zapustite nas v tej sli! In Vi spoštovani rodoljubi po širni slovenski domovini ne odrecite nam tople prošnje, naj podpira „Radogoj“ dijake in vseh slovenskih pokrajia. Naj bi ta prošnja odmerjala tudi v smislu rodoljubnega društva slovenskega, da bi shiralo od hile do hile na uboge slovenske dijake, ki šive v bdi ali pa se morejo slediti šolji svojega ana, da bi šli študirat na visoke šole. Podpora je poljiti na naslov „Dijaksko podporno društvo Radogoj“ v Ljubljani.

Svetovne vesti.

— **Kuga v St. Francisku.** Od 27. maja do 13. t. m. je obbolelo v St. Francisku 24 ljudi na kugi, 13 jih je tudi umrlo.

— **Železniška nesreča.** Blizu Rima je trčil osebni vlak v vojakove. Velike nesreče ni bilo, ker so vojniki hitro poskakali iz vozov.

— **Škod nemških zdravnikov in naravnoslovcev** se vrli v Draždanih. Udeležencev je nad 2000.

— **Zastrupila se je** v Zagrebu Gradanka Ertl na pokopališču s fosforjem, ker se je natrkal Kosalka, s katerim je živeła, v divjem zakonu, zelo nerodnega in zapravljivega življenja udal.

— **Poverljivost.** V Arnhemu na Nizozemskem je poveril ravatelj banke Pilester in drugi Lüncker okrog 7 milijonov kron in pobežnil.

— **Napad.** V Varšavi je napadlo 600 delavcev neke trgovine trojniškega ravatelja Silbersteina. Zaprli so ga v neko sobo in zahtevali od njega izplačilo vseh plač, katere so izgubili v 14 dnevem stražju. Silberstein ni hotel tega storiti, na to pa so jeli od vseh strani streljati nanj s revolverji. Nesrečni ravatelj se je takoj umrte vrgel.

— **Geopalice na Dunaju.** V pone- deljek je bil natančen je eden nov slučaj bolnosti.

— **Eksplozija.** V Forbachu na Nemškem je eksploziral janski plin valed rastrebo v rudnika. Štirje rudarji so mrtvi.

— **Kruh se drži v turški Mali Aziji.** Razkušeno prehranišče je v okolici mesta Erzuruma ubilo dva trgovca s žitom.

— **Velik vihar s nevihto** je razsajal v četrtak skoro po celi Francoski. Strela je ubila več ljudi. Največ škoda je po vinogradih.

— **Šivinska kuga** razsaja na Bolgarskem, slasti med govejo šivino. Še- štinski list „Don“ napada šivinsodrav- niki, češ, da so s nepravilnostjo in malomarnostjo zagrešili razširjenje kuge.

— **Coar Viljem o veri.** Dne 11. avgusta t. l. je imel coar Viljem v dolocnem muzeju v Minsterju govor, katerega dober del je posvečen veri. Coar je dejal: „Lepa slika upravljalno slega, katere kaže opazovalca doloca vestfalstva, naj bi odgovarjala siliki cele naše domovine. Mislim, da je mo- goče za tako združenje vseh naših sodržavljancev in vseh naših stanov le ene same svodstva, to je vera, svedeča ne vera v strogo cerk- veno dogmatičnem smislu, ampak v širšem za šivljenje praktičnem smislu. V svoji dolgi vladarski dobi — sedaj je še živost let, kar sem vladal nastopil — sem imel opraviti s mnogimi ljudmi in mi je bilo od njih mnogo protipoti. Mnogokrat — žalibog tudi kotona — se me bridke razili, in če me je v takih trenutkih gručila jeza premagati ter se mi je veljavala misel naklo- vanja, tedaj sem se vrnul, katere svodstvo je najbolj primerno zblaziti jezo in utrditi dobron. Edino, kar sem dobil, bilo je to, da sem si dejal: „Vsi ne ljube, kakor ti, in čeprav te žalijo, se vendar je močiti dala, pri- hajajoče in svetili vihar, v katere si vsi nepet žalimo in v svojih dušah imajo tudi del svojega stvarstva v nobi.“ Kdor tako misli, boče svoje so- ljedi tudi vedno pravilno soditi. In ti bilo mogoče, da se to misel vohovalni v nobitni azorda pri modrobojem prerojevanju, s tem bi bil vrtvarjem pravi predpogoj za popolno slogo.“ — V raznihi lepa, znamenita beseda nam- blaga osmerja.

V Budimpešti je ukradel poštni kolijač Jakob 50.000 kron. Policija je nima o tati nobenega sleda.

— **Nov spomenik** so odkrili v Sofiji orja - osvoboditelja Bolgarije Aleksandra II.

— **Starostno zavarovanje.** Na kongresu angleških Trade-Union (de- lavskih gospodarskih organizacij) je bilo sklenjeno, da se sprejme v pro- račun za prihodnje leto potrebna vsota, da se boče izplačevalo vsem nad 60 let starim članom po 6 kron pokojnine na teden.

— **Potari.** V lili je gorelo 11. t. m. v villi gospodične Gartnerjeve; ta vila stoji tik cesarjevega letnega dvorca. — V Kantonu v Kini je po- gorelo do sto velikih kinziških trgovin. Škoda je velikanska.

— **Porotniki se opostili** 18 let- nega Karla Pollacka, ki je ustrelil svojo ljubico radi nesrečne ljubemni. Ljubimica sta se dogovorila, da bočeta skupno umreti. Pollack je ustrelil najprej deklico potem je sprožil strel v se. Porotniki so ga opostili, češ, da je storil to pod utisom neodoljive sile. Bil je obsojen na 10 K globe zaradi prestopka orožnega patenta.

— **Pokončevanje podgan.** Neki pl. Florentin na Dunaju je znal po- seben aparat, s katerim je mogoče potem elektrike pokončevati podgane. Stroj so te dni v Trstu poizkuševali s velikim uspehom.

— **Surov vajak.** Neki pelec 20. pelp. na dopustu Adalbert Batznjak je pomoli vdri v gostilno Eichhornovo v Onjetki, umoril gospodarja s bazo- netom, posilil gospodinjjo in dekle in potem ušel. Hotel je pobežniti v Am- rikko, ker se je bal kazni, pa je bil na kolodvoru spoznan in so ga zandarji odgnali v zapor.

Pogorelo je popolnoma mesto Ha- kodate na Japonskem. 60.000 ljudi je brez strehe.

— **Potar.** Nekdo je zalgal blizu Moskve leščo graščino in papirno trgovico umorjenega velikega kneza Sergija. Škoda je nad 6 mil. kron.

— **Škod nemških rokodelskih** je obrtnih zbornice je bil odprtjen 10. t. m. v Strassburgu. Račpravlja se na shodu o spričevanju usposobljenja, o zakonu o razprodaji in o določbah proti krošnjarstvu, glavnih dodajanjih, sploh o vseh vprašanjih, s katerimi se tedi pri nas borijo mali obrtniki.

— **Ogrsko-amerikanska banka** (Hungarian American Bank) je bila osnovana v New Yorku. Banka ima namen posredovati trgovske posle ogrskih in balkanskih izmelcejev v Ameriki. V Avstriji je zastopa nižje avstr. eskomptna družba.

Mesarski pomočnik

izvešban v sekanju mesa, večš ra- čenstva in pisave, se išče v službo ali se ma da v najem mesnica takoj ali s 1 oktobrom. Naslov pove upravitelje „Domovina“.

507 3-2

Mlin

na vodi s motorom 8 konjskih moči se da s posestvom vred takoj v najem. Več se izve pri učitelju Jos. Truhu na 508 Zavrča. 3-2

Steekenpferd lilijino milo

50-25 od Bergmann & dr. Draždani in Dočla na Labi (Čsko) 97 je to ostanje po priznanju, katere dobljano dan za dnevom, najboljšo svedstvo milo proti pygmu na lice in v domogeto, moške kože in zdrave barve na obraz. Komed po 50 v je dočeti po vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah s čiliarimi in milom ter pri brtjalih.

Pri nakupu zmesnega blaga opazarjava slavno občinstvo, da si ogleda najino

velikansko zalogo modernega blaga

za doma volonno blago, vatmal, parhent, kakor tudi za — gospode moderne ševjete, kamgarne, ledne itd. —

Se priporočava za obilen obisk o sploštvovanju

Druškovič & Valenčak, Slovenjgradec.

504 Oseme nizke in točna postrežba. 3-3

P. n.

Upojem si vjudeo zaznamiti, da otvorim o 15. sept. t. l. svojo

novo moderno urejeno gostilno

tik šolskega trga v Gotovljah. Petrušili se bodem moliti svojim gostom najboljšo postrežbo, z jedili in pijačo ter se za mnogobroj obisk najprijeto priporočam.

FRANC VIRANT, gostilničar v Žalca.

505 3-3

Trgovina s papirjem, pisal- nim in pisalnim orodjem prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ul. št. 2

prigovora

kanceljiški, konceptni, pisarni, dokumentni, ministri, evitni in barvani papir

Papirne servijete
Papirni krožniki okrogli in štrigolati
Lampijoni v raz- nih barvah in oblikah
Koriandoli (dastli)
Serpentine mas (traki in papirja) v raznih barvah.

svinčniški kamenčki
peresa tablice
peresniški gobice
radirke črtilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih, frizne, s eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali po svoje vezane.

Odjemalne knjižice

po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovnih

in obič- ne urade krasne -- bolke svote, učilajste, šupljake urade, okrajne svote, učilajste svote, bra- silaice, posviljane, odvetalke, motorje in privatalka.

Laestna zaloga šol- zvezkov in risank.

Papirne treče vseh velika- ni po origi- nalskih tovarniških cenah. ++++++

Stambilje pedatniki, vje- zeta, (Regulma- ran) na urade in privatalka izveštuje se v najkrajšem časi.

Dopisnice svote, petraja- lke in avstrialni od najprejstojajo +++++ do najkrajše izpolnje. +++++

Albumi na silke, dopisnice in postje.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki na tiskovine in pisarniške potrebštinne so kupujejo na razpolago.

Trgovina in preprodajal- kine izjemno cene.

Pisarna doba blaga. o šolske in letne postrežbe